

Undervisningsministeriet
Att: Hanne Riddersborg
Den internationale enhed.
Vester Voldgade 123
1552 København K

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

København, den 20. februar 2007

dli@dlint.org
www.dlint.org

Vedr: Høring om Udkast til ”Danmarks strategi for livslang læring – Uddannelse og livslang opkvalificering for alle. Regeringens redegørelse til EU-kommissionen. Januar 2007”

DLI har modtaget regeringens udkast til redegørelse om Danmarks strategi for livslang læring til høring. Udkastet er udarbejdet på basis af regeringens ”Globaliseringsstrategi”, som DLI’s organisationer har haft lejlighed til at kommentere i forbindelse med arbejdet i Globaliseringsrådet. Regeringens redegørelse vedr. livslang læring afspejler desuden Lissabonstrategiens målsætninger, herunder benchmarks for “Uddannelse 2010” og de netop vedtagne “Nøglekompetencer for livslang læring”. Også disse initiativer har DLI kommenteret tidligere. Ligeledes omtaler redegørelsen en række af de reformer, regeringen har iværksat på det fleste områder i uddannelsessystemerne - det gælder fx gymnasireformen og reformer på de videregående uddannelser. Disse initiativer har været drøftet og kommenteret i andre sammenhænge, og kommenteres ikke her.

DLI kan tilslutte sig redegørelsens overordnede betragtning, at forudsætningen for, at målet om livslang læring for alle skal kunne opfyldes, er, at alle parter samarbejder. DLI kan ligeledes tilslutte sig det synspunkt, at et generelt højt uddannelsesniveau i hele befolkningen er forudsætningen for, at Danmark fortsat skal klare sig under de konkurrencevilkår, som globaliseringen medfører. DLI hæfter sig ved, at det i introduktionen understreges, at *“omfattende investeringer i uddannelsessystemetskal bidrage til et samlet uddannelses- og kompetenceløft for alle i det danske samfund”*. I forbindelse med vedtagelsen af Lissabonstrategien i 2000 indgik øgede investeringer i uddannelse og forskning i opfyldelsen af målene. DLI kan tilslutte sig det ovenfor citerede synspunkt. Hverken de nationale danske målsætninger i denne redegørelse eller Lissabonstrategiens ambitiøse mål

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskolars Lærerforening
- Frie Skolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund

kan realiseres uden øgede investeringer i uddannelse på alle niveauer. Ambitionen bør række fra en forstærket indsats for at sikre alle børn i det danske samfund et førskoletilbud af høj kvalitet, til en øget indsats og en bred vifte af tilbud til voksne lavtuddannede.

DLI understreger, at forudsætningen for at sikre en arbejdsstyrke, som er fleksibel og indstillet på livslang læring, er, at alle børn og unge erhverver sig en almen dannelse og kompetencer og “learning to learn skills”, som er grundlaget for at bevare lysten til at lære nyt livet igennem. En klar forudsætning er desuden, at der er lige adgang til uddannelse for alle, at uddannelserne er gratis og, at det offentlige sikrer sig retten til indholds- og kvalitetsstyring.

Især på efteruddannelsesområdet hersker der i de fleste lande stor ulighed - jo kortere uddannelse, desto ringere mulighed for efteruddannelse. Som anført i redegørelsen er uligheden på dette område mindre i Danmark. Bestræbelsen må være at fastholde og forbedre dette forhold, således at hele arbejdsstyrken sikres en løbende udvikling af færdigheder og kompetencer. Det er ikke tilstrækkeligt at satse på de højest uddannede, hvis innovation og entrepreneurship i det danske samfund skal sikres. DLI er enig i at “lærende og udviklende arbejdspladser” er et særdeles væsentligt element i livslang læring og udvikling af menneskelige resurser. De ti nøgleinitiativer, som omtales i redegørelsen, vil udgøre et væsentligt bidrag til at nå målet om lige adgang til læring for alle.

DLI kan tilslutte sig, at sammenhæng og overskuelighed i uddannelsessystemerne, herunder anerkendelse af erhvervede realkompetencer, er en forudsætning for en realisering af livslang læring for alle. “Blindgyder” skal, så vidt det er muligt, undgås. Men DLI understreger dog samtidig, at uddannelsesforløb, som består af (tilfældigt) sammensatte “byggeklodser” i form af korte moduler, ikke giver de samme kompetencer og den samme dannelse som et sammenhængende uddannelsesforløb, hvor progression i læringen er et væsentligt element. Overblik og refleksion er forudsætninger for innovation og fleksibilitet..

I redegørelsens kap. 3 anføres det, at en forudsætning for et uddannelsessystem i verdensklasse er, at *“uddannelsessystemet skal fremme en læringskultur, der fremmer kreativitet, selvstændighed og ansvarlighed”*. DLI kan kun tilslutte sig synspunktet! Imidlertid hersker der i den hjemlige uddannelsesdebat ikke fuldstændig enighed om, hvordan man skaber en sådan kultur hele uddannelsessystemet igennem, og hvilke forudsætninger, der skal være til stede. Organisationerne bag DLI indgår meget gerne i dialog om emnet, som er centralt i udviklingen af de danske uddannelser i de kommende årtier.

Som ovenfor nævnt er DLI meget enig i, at et førskoletilbud af høj kvalitet lægger grundlaget for al læring senere i livet. Forsømmelser i den tidlige

barndom fx i relation til sprogindlæringen, er meget vanskelige at indhente senere i livet. Det bør derfor sikres, at ingen børn i den tidlige barndom overlades til tilfældige “pasningsforanstaltninger”, men sikres, at et veluddannet personale har ansvaret for deres udvikling.

På grundskoleområdet understreger DLI, at et tæt samarbejde parterne imellem er forudsætningen for en forsat udvikling af skolen. Nogle af de reformer redegørelsen omtaler, fx ændring af formålsparagraffen for folkeskolen og evaluering, medfører i sig selv ikke kvalitetsforbedringer. Det er det videre arbejde, der gør forskellen. Mål og strategier skal være tydelige for alle og ændringer bør hvile på “evidens”, før større reformer iværksættes. Dette forhold gælder for alle niveauer og alle dele af uddannelsessystemet.

Lissabonstrategiens mål om at 95 % af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse er en naturlig forudsætning for målet om livslang læring for alle. For at nå målet, er det vigtigt, at såvel de gymnasiale uddannelser som erhvervsuddannelserne faktisk får vilkår, som gør dem i stand til at løfte den – meget udfordrende – opgave.. Samtidig er det vigtigt, at Danmark fastholder og udbygger de alternative muligheder, vores uddannelsessystem tilbyder unge, som har vanskeligt ved at finde sig til rette i de gængse uddannelser. På dette område er Danmark forud for de fleste andre lande i EU. Danmark har en række tilbud til denne gruppe, og DLI kan tilslutte sig, at arbejdsmarkedet bør inddrages i arbejdet, bl.a. med at skaffe tilstrækkeligt antal praktikpladser til unge fra erhvervsuddannelserne.

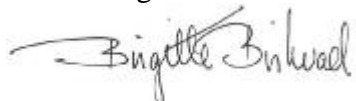
DLI kan tilslutte sig, at højt niveau på de videregående uddannelser er én forudsætning for udvikling og innovation. Imidlertid finder DLI det betænkeligt, hvis målsætningen bliver, at *“alle videregående uddannelser har et indhold, som svarer til samfundets behov”* således som det anføres i redegørelsen. Dels er det, som ofte anført, vanskeligt at forudse, hvad “samfundets behov” er eller vil være blot fem år frem i tiden, dels er det væsentligt at fastholde en almindelig bredde i uddannelserne, som forudsætning netop for innovation. Men et tæt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og det omgivende samfund er naturligvis en forudsætning for et “uddannelsessystem af verdensklasse”.

Afslutningsvis vil DLI tilslutte sig betragtningerne i kap. 6 om betydningen af folkeoplysning og forenings- og fritidslivet som væsentlige medspillere i en læringskultur i det danske samfund. Mange danskere har erhvervet sig væsentlige realkompetencer gennem folkeoplysningen i bred forstand. DLI finder imidlertid, at der bør trædes varsomt, hvis dele af folkeoplysningen inddrages i det formelle uddannelsessystem, fordi hovedsigtet med folkeoplysningen netop er ”oplysning” og ikke ”uddannelse”.

DLI er enig i redegørelsens afsluttende konklusion, at livslang læring for alle fordrer en langsigtet strategi og en målrettet implementering. Og – kan

det tilføjes – tålmodighed. Resultatet af nogle initiativer fx på førskoleområdet vil først vise sig om 10-20 år. DLI vil derfor afslutningsvis endnu en gang understrege, at det er uhyre vigtigt, at reformer, der iværksættes, bygger på erfaringer, viden, konkrete forsøgs- og udviklingsarbejder og så vidt muligt forskning.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad

cc Jan Reitz Jørgensen
 Annelise Hauch